

Käkisalmi-säätiö

Mediatiedote 21.11.2024

Embargo 23.11.2024 klo 12.00

Käkisalmi-museo Heinolaan

Karjalaiset purjehtivat Heinolassa vastavirtaan. Kun valtiovalta leikkaa kulttuurin määrärahoja ja kurittaa kulttuuripalveluja arvonlisäveroilla, Käkisalmi-säätiö avaa karjalaisia perinteitä ja rikasta karjalaista elämää esittelevän Käkisalmi-museon. Museo on perustettu pieneen Heinolan kaupunkiin, koska Käkisalmen evakot ohjattiin sodan jälkeen valtiovallan toimesta sijoittumaan Heinolan seudulle ja Itä-Hämeeseen.

Monet evakot noudattivat ohjetta, ja Heinolan väkiluku kaksinkertaistui. Pian vilkkaat karjalaiset muodostivat Heinolassa enemmistön, ja kaupunki sai taloudellisen ja henkisen piristysruiskeen, joka siivitti paikkakunnan voimakkaaseen kasvuun.

Museolla on tilat keskellä kaupunkia, torin kulmalla Heinolan kulttuurikorttelissa. Kadun toisella puolella saneerataan parhaillaan Heinolan kirjastoa. Kaupunginmuseo sijaitsee kivenheiton päässä, ja torin toisella laidalla ovat taidemuseo, Heinolan kesäteatteri ja tunnettu Heinolan WPK-talo.

40 vuoden pohdinta

– Idea Käkisalmi-museon perustamisesta esitettiin jo 1980-luvulla käkisalmelaisen tehdaspatriuna Eino Kollin suulla. Museolle ei kuitenkaan silloin löydetty kotia. Käkisalmi-säätiö on nyt ottanut haasteen vastaan, sillä juuri nyt on oikea aika perustaa tämä kauan odotettu museo. Karjala voi olla viety meiltä lopullisesti, mutta karjalaisuus ei katoa. Haluamme kertoa nykysuomalaisille ja erityisesti evakkojen perillisille, mitä kaikkea karjalaisuus oli ennen ja mitä se on nyt. Moni evakon jälkeläinen on todennut, että suvun historia on jäänyt tallentamatta, kertoo Käkisalmi-säätiön hallituksen puheenjohtaja Kari Kaikkonen.

– Museon perustaminen lähes tyhjältä pöydältä on ollut meille sekä taloudellinen että henkinen haaste. Museon käynnistämiseen olemme saaneet tukea Marjatta ja Eino Kollin säätiöltä.

Nykypäivän museoalan ammattilaisia meillä ei kuitenkaan ollut käytettävissämme. Sen sijaan meillä on vahvaa historiatietämystä ja ymmärrys perinteiden merkityksestä, mikä on ohjannut toimintaamme, Kaikkonen jatkaa.

Verkottuminen apuna

Käkisalmi-säätiö vuokrasi tilat keväällä Helmi Säästöpankilta, ja kesän aikana museolle rakennettiin näyttelytilat. Niiden yhteyteen toteutettiin museokahvila (25–30 hengelle) sekä säätiön verkkokaupalle Käkipuoti. Museoon rakennettiin myös Käenpesä-lukuhuone, joka toimii varattavana kokoustilana.

– Koska meillä ei ollut tietoa toimivan museon perustamisen ja ylläpidon vaatimuksista, kysyimme reilusti apua museoammattilaisilta. Saimme lämpimän vastaanoton muun muassa Etelä-Karjalan museolta, joka on Karjalan eteläisten luovutettujen alueiden vastuumuseo. Lisäksi saimme tukea Sodan ja Rauhan keskus Muistilta, Lahden museoilta sekä Heinolan kaupunginmuseon johtajalta Riitta Koskiselta. Heidän kauttaan opimme verkostoitumaan museoalan ammattilaisten kanssa, mikä oli meille arvokasta. Suurin osa museon vitriineistä on saatu lahjoituksina poiskantohintaan, Kaikkonen kiittää.

– Museon digitaalisten palveluiden suunnittelu käynnistyi heti museopäätöksen jälkeen. Ideoinnissa ja toteutuksessa oli mukana puolenkymmentä LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijaa.

– Kokosimme myös museotoimikunnan, johon kutsuimme edustajia yhteistyömuseoista sekä paikallisista perinne- ja kulttuuriyhdistyksistä. Toimikunnalle esiteltiin museon toteutusmalli, johon

Käkisalmi-säätiö SR

Perustettu 20.6.1948

Y-tunnus: 1565166-6 | Kauppakatu 9 | 18100 Heinola

www.kakisalmi.fi

Käkisalmi-säätiö

saatiin myös parannusehdotuksia. Museotoimikunta tulee kokoontumaan jatkossa säännöllisesti ja käsittelemään museon kehityssuunnitelmia, Kaikkonen lupaa.

– Yksi tärkeä tietopankki on kamarineuvos Kari-Paavo Kokki, joka liittyi museotoimikuntaan ja ryhtyi neuvonantajaksemme. Tämä yhteistyö pohjautuu 40 vuoden takaisiin kokemuksiin paikallisen museotoiminnan ja kulttuuriasioiden viestinnästä, Kaikkonen muistelee.

Historiallinen esineistö tärkeää

Käkisalmi-museon esineistön valinnassa Kokki on painottanut historiallisten esineiden merkitystä museovieraille. Esineiden alkuperän tulee tukea museon perusajatusta.

– Valokuvilla, plansseilla ja digiviestinnällä on museoissa oma roolinsa, mutta aitoja esineitä esittämällä voidaan tarjota konkreettinen ajankuva katsojalle. Esineiden taustatiedot ovat myös erittäin tärkeitä. Lisäksi esineistöä tulisi mahdollisuuksien mukaan esitellä oikeassa ympäristössä, kertoo valtakunnallisissa museoissa neuvonantajana toimiva Kari-Paavo Kokki.

Käkisalmi-museon ensimmäinen perusnäyttely keskittyy Käkisalmen historian esittelyyn vuoteen 1939 saakka. Näyttelyssä kuvataan myös Karjalan kannaksen ja Vuoksen syntyä aikojen alusta. Geologisen tutkimuslaitoksen evp. johtaja Matti Saarniston tutkimusten pohjalta esitellään yksi Suomen suurimmista ympäristöräikkömuksista: vuonna 1857 tehty epäonnistunut yritys muuttaa Vuoksen virtausta, joka puolitti virtausmäärän Käkisalmissa ja aiheutti katastrofaaliset seuraukset. Museossa nähdään myös harvinaisuuksia, kuten Käkisalmen Ampialan kartanosta koottu 1800-luvulta peräisin oleva salin nurkkaus, jossa on säveltäjä Erkki Melartinin käyttämä piano. Piano on saatu soittokuntoiseksi Heinolassa toimivan pianovirittäjä Imre Kovarin ansiosta.

Avajaisnäyttelyyn sisältyy lisäksi pienimuotoinen Keljan taistelun muistonäyttely, joka juhlistaa 27.12.2024 vietettävää Keljan taistelun muistojuhlaa Heinolassa.

Digitaaliset palvelut sisältävät kosketusnäytöt, videotykillä toteutettuja esityksiä sekä museon verkkopalvelut (kakisalminuseo.fi) ja Facebook-sivut.

Kahvila Käki – ammattilaisten käsissä

Käkisalmi-museon kahvilaa, Kahvila Käkeä, pyörittävät huippuammattilaiset: kahvilayrittäjä Mikko Hallikas ja keittömestari Teemu Parikka. Kahvila tarjoilee oman leipomon valmistamia suolaisia ja makeita herkkuja.

Käkisalmi-museo avautuu yleisölle 25.11.2024.

Lisätietoja

Kari Kaikkonen

puh. 044 736 0206

kari.kaikkonen@kakisalmi.fi